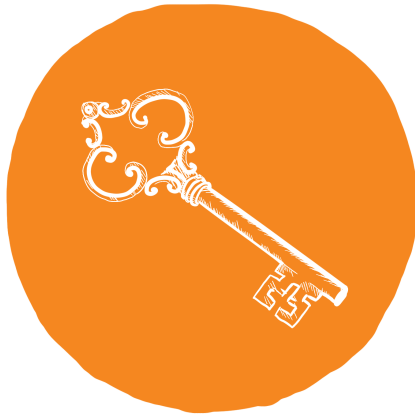

Sisukord

1. peatükk. Võti 5
2. peatükk. Ootamatu külaline 14
3. peatükk. Teekond tundmatusse 24
4. peatükk. Saar 33
5. peatükk. Maagiline teater 41
6. peatükk. Eksam 51
7. peatükk. Lilith 57
8. peatükk. Esimene koolipäev 66
9. peatükk. Rig 72
10. peatükk. Mustvalge foto 76
11. peatükk. Abraxas 83
12. peatükk. Luna 90
13. peatükk. Kuulausumine 97
14. peatükk. Rügement number seitse 108
15. peatükk. Otsetee 114
16. peatükk. Pisike vargus 124
17. peatükk. Tagasi Hundi mõisa 133
18. peatükk. Kelder 142
19. peatükk. Silmahoidjad 151
20. peatükk. Rituaal 160
21. peatükk. Maal 169
22. peatükk. Maximillian 180
23. peatükk. Lõpueksam 187

1. peatükk

Võti

Kallis Freya, sa oled minu käest mitu korda küsinud, kuidas ma sinu vanaisaga kohtusin, ja ma olen sulle vastanud, et see on nii pikk lugu, et sellest tuleks kirjutada raamat. Nüüd ma siis kirjutangi. Aga see on kõike muud kui armastusromaan, pigem ikka ennekõike põnevuslugu. Muidugi sinu jaoks, kes sa oled kasvanud Nukumeistrite saarel võimsate meistrite tütrena ja oled tuttav maagiaga, mida nukumeistrid ja nukumaagid teha suudavad, ei ole selles loos ehk midagi väga uskumatut – kuigi üht-teist vahest siiski –, aga kui see raamat peaks sattuma mõne Vana Maailma asuka kätte, siis arvaks ta, et see on väljamõeldis ja vale ning nimetaks seda fantaasialooks.

Minu lugu algab 12. augustil 2022. aastal, kui ma olin täpselt sama vana kui sina praegu, mu kallis tütre tütar. Olin üheteistaastane ja pidin sügisel minema viiendasse klassi. Ühtlasi oli see minu viimane päev Vana Maailma elanikuna, mil ma ei teadnud nukumeistritest ega meie imelisest saarest mitte kui midagi. Selle eest oli minu ema Lee põhjalikult hoolt kandnud. Ta oli hoidnud minu eest teadmatuses poolt minu päritolust. Ema ise oli tavaline inimene ja oma nukumeistri vere pärisin ma oma isalt Stefanilt, keda nägin viimati, kui olin viiene. Ema ei hoidnud mind mu juurtest eemal kiusust, ära saa minust valesti aru, tal olid selleks põhjused, millest räägin sulle järgnevatel lehtedel. Kuigi meie maja – Hundi mõisa häärber – oli otsast otsani täis vihjeid minu salajase päritolu kohta, ei olnud ma uneski näinud, et midagi sellist võib üldse olemas olla. Ma olin elanud oma senise elu nagu üks kõige harilikum Vana Maailma tüdruk. Kuigi, tõsi, ma olin end terve elu tundnud veidi teistsugusena.

Koolis ei olnud mul sõpru, vastupidi – mul oli seal ainult vaenlasi, kes armastasid mind vahetundide ajal togida, tootlilt maha lükata või inetute nimedega kutsuda. Ja kui ma tollel augustipäeval soojas tagaaias õunapuude vahel lebasin, unistasin ma sellest, et ei peaks enam kunagi kooli tagasi minema. Ja justkui täitmaks seda soovi, kargas mu pähe üks mõte. Selles mõttes ei olnudki midagi iseäralikku, sest plaan, mis mu peas küpses, oli olnud mul varem juba päris mitmel korral. Ema oli läinud linna ja ma otsustasin minna pööningule vanade asjade sees tuhlama. Ema mind harilikult pööningule ei lubanud, aga kui teda silmapiiril ei

olnud, meeldis mulle seal ringi uidata, vanu raamatuid ja pildialbumeid lapata ning suurte tolmuste pappkastide sisse piiluda. Et seekordsest uurimisretkest saab alguse üüratu muutus minu elus, ma muidugi tol hetkel ei teadnud.

Ajasin end püsti ja lippasin läbi tagaukse majja. Ma ei olnud selle üle kunagi kuigi palju pead murdnud, kuigi tagantjärele vaadates oleksin ehk pidanud rohkem imestama, et me elasime emaga kahekesi suures häärberis. Minu ema oli kohalikus koolis õpetaja ega oleks saanud mõisa ülalpidamist enda palga eest kuidagi lubada. Ma polnud täpsemalt selle kohta uurinud, aga ema oli kunagi mokaotsast poetanud, et sõlmis minu isaga lepingu, mille kohaselt peame jääma sellesse majja ema elu lõpuni. Mõisa ülalpidamise jaoks oli isa talle piisavalt raha jätnud. Kuna ema ei tahtnud isast rääkida, siis ei olnud ma seda teemat rohkem torkinud, ehkki tagantjärele mõeldes oleks see kõik pidanud mulle kummaline tunduma.

Mõis oli meie jaoks ilmselgelt liiga suur. Aiatöödel ja lumerookimisel käis meil abiks üks kohalik külamees ja kord kuus aitas üks külanaine meil kogu majapidamise puhtaks kraamida. Kahekesi poleks me emaga sellega hakkama saanud.

Maja alumisel korrusel asusid suur vestibüül, hall ja elutuba üsna luitunud sajandivanuse mööbliga. Elutoast viisid ukсед mõlemale poole ning klaasuks tagaaeda. Ida pool oli hiiglaslik köök panipaiga ja teenijatoaga (mida meie kasutasime laoruumina), läände jäid söögisaal, raamatukogu, mis oli täis hirmigavaid tolmunud raamatuid, ja kabinet, mida keegi ei kasutanud. Hallist viis kaunite

nikerdustega majesteetlik trepp teisele korrusele, kus oli neli magamistuba, millest kaks seisis tühjana. Kõikides magamistubades oli raskest tammepuidust baldahhiinvoodi, mahukas riidekapp ja massiivne kirjutuslaud. Mina olin oma magamistuppa üht-teist muudki maja pealt kokku toonud ja muidugi oli mul seal ka eakohast träni, nagu kõlarid muusika kuulamiseks, mõned plakatid, tahvelarvuti, mänguasjad, raamatud ja nõnda edasi.

Pööningule sai aga hoopis esimeselt korruselt teenijatoa kõrval asuvast uksest. Sealt viis kitsas keerdtrepp otse kolmandale korrusele, kus laius hiiglaslik paksu tolmukorraga kaetud varanduseväli. Ema hoidis seda ust lukus, aga ma olin ammu välja nuuskinud, kus ta võtit peitis. Ma olin selles vanuses päris hea nuhk.

Nii palju, kui ma oma isa perekonna loo kohta teadsin, oli selle sees üks suur katkestus, nagu on paljudes eesti peredes. Nõukogude okupatsiooni alguses olid selle mõisa elanikud pagenud Kanadasse ja üheksakümnendate alguses, kui Eesti taas vabaks sai, tuli minu isa Stefan koos oma ema Luisaga siia tagasi. Minu isa oli siis kümneaastane poiss ja maja oli muidugi räämas, nõukogude ajal oli see ehitatud ümber kaheksaks korteriks. Et mu vanaema Luisa oli ilmselt üsna varakas, lasi ta mõisamaja mõne aastaga korda teha. Kui mu isa kohtus mu emaga ja nad siin koos elama asusid, sõitis Luisa tagasi Kanadasse, kus ta mõned aastad hiljem suri. Seda, miks pööningul nii palju perekonna minevikku puudutavaid esemeid oli, kuidas need nõukogude ajal kaduma ei olnud läinud ja miks mu ema neid minu eest varjas, ma muidugi ei taibanud.

Kui ma sel palaval augustipäeval tolmusele pöönin-gule jõudsin, ei olnud siin midagi teisiti kui eelmisel korral. Nagu ikka, ei otsinud ma midagi kindlat – kuidas saanukski ma seda teha –, vaid tuhlasin hunnikutes, mis mu ees seisid. Seal lebas põnevaid katkiseid mööblitükke, saksakeelseid raamatuid, vanu mänguasju, portselan-kujukesi, jõuluehteid, tolmuseid riideid ja mida kõike veel. Sellest varandusest oleks saanud kokku terve muuseumi väljapaneku, aga millegipärast hoidis ema seda kõike kiivalt kõrvaliste pilkude eest peidus.

Ma ei teadnud oma isa Stefani perekonna kohta kuigi palju. Teadsin, et tema vanavanaema oli baltisakslaste tütar, aga kui 1918. aastal Eesti esimest korda iseseisvus, langesid baltisakslased põlu alla. Olin kuulnud, et nad pidid tookord sellest mõisast lahkuma, ent said peagi piisavalt raha, et oma kodu tagasi osta. Minu isa vanavanaema nimi oli olnud Eleanora, seda teadsin ma hästi, sest isa jutustas mulle temast lugusid, kuigi ta polnud teda kunagi näinud. Eleanora suri, kui tema poeg Paul – minu vaarisa – oli vaid paariaastane. Eleanora abikaasa Hans võttis pisikese Pauli ja põgenes Kanadasse. See juhtus enne Teist maailmasõda, mille järel Eestist sai Nõukogude Liidu osa.

Oma isa kohta teadsin ma aga täpselt nii palju, kui meie vestlustest mäletasin. Isa pidi käima üha pikematel salajastel reisidel. Tihti kuulsin ema ja isa summutatult vaidlemas. Ema oli marus, miks isa jälle perekonna maha jätab, isa aga kinnitas, et teisiti ei saa ja tema missioon on tema enda elust tähtsam. Tagantjärele oskasin kahtlustada, et ehk oli isa kuidagi seotud politsei või mõne

salaorganisatsiooniga, ema aga polnud mulle sellest rääkida tahtnud. Kui ma olin viiene, tuli isa ühel õhtul minu tuppa, pani mulle käe ümber ja ütles, et nüüd ootab teda ees pikem reis. Tema olekus oli midagi nii rasket, et hoolimata oma õrnast vanusest taipasin kohe, et isa teab, et ta ei pruugi tagasi tulla. Klammerdusin isa külge ega tahtnud teda minna lasta. Viimaks pidi ema mind kinni hoidma, et isa saaks teele asuda. Mäletan väga selgelt ja valusalt, kuidas seisime emaga suure mõisamaja uhke ukse peal. Isa suudles meid mõlemat põsele, silmis pisarad, ja asus teele. Ema lehvitas isale järele, mina aga tihkusin endiselt. See on minu viimane mälestus isast. Ema ütles mulle hiljem, et isa sai võõral maal surma.

Põhjus, miks ma Eleanora kohta nii palju teadsin, seisnes selles, et isa sõnul nägin ma välja täpselt nagu ta vanavanaema. Sellel tolmusel pööningul kolihunnikute taga peitis end üks portreemaal, mille ees mulle eriliselt meeldis seista. See kujutas Eleanorat, kui ta oli viieteistkümnenda-aastane. Pidin tunnistama, et läksin iga päevaga üha enam selle maalil kujutatud tütarlapse nägu. Meil mõlemal oli kahune punapea ja poolde selga ulatuvad lokid, mis mitte ühelegi juukseharjale ei tahtnud alluda. Meil olid tedretähnidega kaetud kõrged põsesarnad, suured rohekad silmad ja kummalisse muigesse kõverduv suu. Ma ei pidanud end kuigi ilusaks tüdrukuks ja arvasin, et just seetõttu ei olnud ma ka koolis populaarne. Sellelt maalilt vaatas mulle vastu aga imekena neiu. See portree oli mulle justkui lohutuseks ja kinnituseks – ainult mõni aasta veel ja minustki saab selline kaunitar.

Üks asi oli aga selle maali juures mulle alati veidi kummaline tundunud. Nimelt nukk, mis Eleanora süles istus. Esiteks tundus mulle veider, miks võttis viieteistkümneaastane, peagi täisealine neiu portree maalimiseks kaasa mänguasja. Teiseks mõjus see nukk äärmiselt kummaliselt, vahest isegi hirmutavalt. Nukk oli umbes kahekümne sentimeetri pikkune miniatuurne jäljendus Eleanorast. Mulle näis, et tema keha oli vestetud heledast puidust ja tal oli seljas samasugune rohelisest sametist kleit nagu neiu, kes teda süles hoidis. Kummalisel kombel mõjusid tema nukujuuksed ehtsana ja omaniku omadega nii sarnased, justkui oleks need Eleanora peast lõigatud. Mis nuku juures aga kõige rohkem vapustas, oli tema nägu. Selles pisikeses nukunäos oli midagi nii ehtsat, ehkki oli kaugele näha, et tegemist on puust nuku, mitte inimesega. Ma pidin tunnistama, et selles ilmes oli midagi eleanoralikku, justkui oleks selles lelus rohkem tüdruku olemust kui tüdrukus endas. Mänguasi vaatas maalijale otsa sõbraliku muigega, ja kuigi oli selgelt näha, et tegemist on heatahtliku nukuga – selle mõtte juures ma muidugi hurjutasin ennast: kuidas saab üks nukk kellelegi head või kurja tahta? –, hirmutas mind see sarnasus ja elutruudus.

Seda maali silmitsedes mõtlesin tihti, miks küll Eleanora nii noorelt surema pidi ja kas ta oleks võinud juba portree jaoks poseerides aimata, et tal on elada jäänud vaid umbes seitse aastat.

Järsku märkasin ma midagi, mida ma sellel maalil kunagi polnud näinud: Eleanora vasak käsi ei hoidnud nukku, vaid lebas põlvedel nuku kõrval ja selles oli üks

pisike võti. Kummardusin hämaruses lähemale, et seda paremini näha, ja taipasin järsku, et see ei olnudki maalitud. See oli päris võti, nii umbes pöidlaküüne suurune. Proovisin sõrmedega võtit haarata ja see tuligi maalilt lahti ning pudenes minu peopessa. Tegemist oli tumedast metallist pisikese võtmega, milletaolistega lukustatakse päevikuid või imeväikseid karbikesi. Miks küll oli see maali küljes? Ja mida see avama peaks?

Mu sisetunne ütles, et mida tahes see võti avab, peab see leiduma siin pööningul. Asusin otsima, teades, et arvestades asjade hulka, ei olnud kuigi tõenäoline, et ma sellega enne ema auto hääle kuulmist valmis saan.

Libistasin võtme püksitaskusse ja mingi kummaline seletamatu aimus soovitas mul tuhlata kõige pimedamas nurgas, kus ma varem polnud käinud, ja võtsin selleks appi mobiiltelefoni taskulambi. See nurk tundus olevat kõige rohkem täis vana katkist mööblit. Siin seisis pisikese kontserdisaali jagu katkiseid Viini toole, korratult üksteise otsa laotud. Nägin toolide taga seina vastas ühte suurt puidust kasti. Ehk oli selles mõni päevik või karbike, mida võti avada võiks? Asusin toole parema käega eest ära tõstma, vasaku käega telefoniga valgust näidates. Katkine tolmune mööbel aga lagunes mu käes tükkideks, mõni jupp kukkus mu varvastele, teised veeresid kolisedes mööda põrandat laiali. Viimast tooli eest ära tõstes haarasin kogemata mingist mööbli seest välja turritavast naelast ja löikasin valusalt sõrme. Karjatasin ja tõstsin veritseva sõrme suule. Sõrm maitses vere ja tolmu järele. Pühkisin vere suvepükstesse ja otsustasin minna lõpuni, olin ju kastile

juba nii lähedal. Haarasin seekord toolist paremini, tõstsin ta eest ja jõudsingi kastini.

Kastikaas avanes hõlpsalt, aga kastis ootas mind pettus: see oli täis heinu. Olin juba kaant nõrdinult peale panemas, kui mind tabas mõte: miks peaks keegi kasti lihtsalt heinu täis panema, kui selle sees midagi muud ei ole?

Asusin kiirete liigutustega heina välja loopima ja avastasin, et mul oligi õigus. Minu sisetunne oli mind juhatanud nii kiiresti täiesti õigesse kohta – kasti põhjas lebas pisike raskest metallist karp, justkui miniatuurne kirst. Kirstu küljel haigutas imepisike avaus, täpselt sobiv võtmekeese jaoks. Hingasin sügavalt sisse ja välja, et erutuselt puperdavat südant rahustada, ja lükkasin võtme avausse. Kummalisel kombel lasi võti end augus keerata päris mitu ringi, enne kui kirstukaas aeglaselt lahti liugles. See, mis mind metallkarbis ootas, jahmatas mind sügavalt. Seal lebas Eleanora maalilt nähtud nukk, pisike koopia minu vanavanavanaemast. Punaste juustega puidust kaunitari silmad olid aga suletud kui surnul.